

nej, zagranicą — polskie urzędy konsularne (dyplomatyczne), a na obszarze W. M. Gdańska — Komisarz Generalny R. P. w Gdańsku.

Art. 20. Paszporty służbowe wydają Minister Spraw Wewnętrznych i Minister Spraw Zagranicznych, każdy w zakresie właściwości, ustalonym przez Radę Ministrów.

Art. 21. Paszporty dyplomatyczne wydaje Minister Spraw Zagranicznych lub upoważnione przez niego władze.

Art. 22. Władza unieważni paszport i zarządzi jego odebranie, jeżeli wyjdą na jaw okoliczności, które uzasadniają odmowę wydania paszportu. Decyzja ta jest natychmiast wykonalna.

Rozdział VI.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 23. Paszporty, wydane na podstawie przepisów, obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy niniejszej, zachowują ważność do końca okresów, na które zostały wydane.

Art. 24. W art. 2 w ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 117, poz. 996) skreśla się wyrazy: „Rodzaje, formę, treść i sposób wystawiania dokumentów, upoważniających do przekraczania granicy, warunki, od których zależy ich uzyskanie, i”.

Art. 25. Ustawa niniejsza nie narusza przepisów o wyjeździe zagranicę osób, będących w czynnej służbie wojskowej, jak również podlegających powszechnemu obowiązkowi wojskowemu, oraz przepisów o emigracji.

Art. 26. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 27. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie trzydziestu dni od dnia ogłoszenia.

(2) Jednocześnie uchyla się wszelkie przepisy w sprawach, uregulowanych ustawą niniejszą, a w szczególności rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 kwietnia 1932 r. w sprawie opłat za paszporty na wyjazd zagranicę (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 394).

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i

Minister Spraw Wewnętrznych:

Stawoj Składkowski

405.

U S T A W A

z dnia 14 lipca 1936 r.

o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli.

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 262), zmienionem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663) i art. 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976), wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 1:

pkt. 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„2) przy tworzeniu nowych osiedli i działek budowlanych;”;

w pkt. 3)

skreśla się wyrazy: „przez gminę”;

dodaje się nowy punkt 4) w brzmieniu następującem:

„4) przy projektowaniu, zakładaniu, urządzaniu i zmianach poza obrębem osiedli wszelkiego rodzaju urządzeń i terenów o określonym przeznaczeniu w związku z istniejącymi lub zamierzonymi inwestycjami o znaczeniu państwowem, bądź w związku z rozwojem i potrzebami osiedli istniejących i nowozakładanych.”;

2) w art. 5:

w ust. 1 po wyrazie: „miast” dodaje się przecinek, a wyrazy: „i innych osiedli” zastępuje się wyrazami: „uzdrowisk, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, i gmin wiejskich”;

w ust. 2 wyrazy: „innych osiedli” zastępuje się wyrazami: „gmin wiejskich”;

3) nagłówek części I otrzymuje brzmienie następujące: „Tworzenie i zabudowanie osiedli.”, a nagłówek rozdziału 1 w tytule I, części I brzmienie następujące:

„Istota planu zabudowania i zasady tworzenia i zabudowania osiedli.”;

4) w art. 7:

ustęp 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„Dla osiedli, niewskazanych w ust. 1, plany zabudowania powinny być sporządzone, gdy zachodzi tego potrzeba, a w szczególności: gdy wymagają tego zamierzenia inwestycyjne o państwowem znaczeniu, gdy ma być założone nowe osiedle, gdy osiedle ma charakter lotniskowy, albo podmiejski, lub gdy chodzi o odbudowę osiedla, zniszczonego wskutek klęski żywiołowej. Jeżeli taka potrzeba nie zachodzi, plany zabudowania dla tych osiedli będą sporządzane w miarę możliwości.”;

po ust. 2 dodaje się nowy ustęp 3 w brzmieniu następującem:

„Regionalne plany zabudowania i wspólne plany zabudowania dla dwóch lub więcej osiedli będą sporządzane w przypadkach, określonych w art. 8 ust. 4.”;

5) art. 8 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 8. Plany zabudowania mogą być sporządzone jako plany ogólne lub szczegółowe. Dopuszcza się sporządzanie ogólnych planów zabudowania, będących zarazem w całości lub w części szczegółowymi planami zabudowania.

Plany ogólne mogą być sporządzane dla obszaru całego osiedla lub znacznej jego części, bądź jako plany wspólne dla kilku sąsiednich osiedli lub znacznej ich części, bądź wreszcie jako plany regionalne dla obszaru całego województwa albo jego części lub kilku sąsiednich województw albo ich części.

Plany szczegółowe powinny być sporządzane na podstawie prawomocnego ogólnego planu i mogą obejmować obszar całego osiedla lub jego części.

Wspólne plany zabudowania dla dwóch lub więcej osiedli, nienależących do tego samego powiatowego związku samorządowego, lub też dla uzdrowiska, uznanego za posiadające charakter użyteczności publicznej, i sąsiednich osiedli, albo dla kilku takich uzdrowisk i osiedli oraz regionalne plany zabudowania powinny być sporządzane, gdy według uznania Ministra Spraw Wewnętrznych warunki gospodarcze, potrzeby rozwoju osiedli lub interes publiczny tego wymagają.”;

6) w art. 10:

w pkt. 1) zdanie pod lit. b) otrzymuje brzmienie następujące: „na inne urządzenia komunikacyjne, jak lotniska, porty wodne i t. p. oraz pod budowę budynków, zakładów i urządzeń użyteczności publicznej,”

w pkt. 2) na końcu średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy: „z określeniem najwyższej dopuszczalnej wysokości i gęstości zabudowania dla poszczególnych stref;”;

7) w art. 11 pkt. d) otrzymuje brzmienie następujące:

„d) sposób zabudowania terenów budowlanych wogóle, a w szczególności: stosunek powierzchni, przeznaczanej pod zabudowę do całkowitej powierzchni poszczególnych działek; wewnętrzne linie zabudowania, określające położenie wznoszonych budynków; tylne linie zabudowania, których nie mogą przekraczać tylne ściany budynków, wznoszonych w głębi działek; wysokość frontowych budynków i budynków, wznoszonych w głębi działek, w granicach, ustanowionych w ogólnym planie zabudowania; poziome i pionowe zarysy (gabaryty) budynków i ogrodzeń oraz ich poszczególnych części; części dzielnic mieszkalnych, w których dopuszcza się urządzenie w budynkach pomieszczeń, przeznaczonych na zakłady handlowe, rzemieślnicze i drobne zakłady przemysłowe, oraz bliższe określenie charakteru tych zakładów, a także rodzaje zakładów przemysłowych, dla których można wznosić budynki w poszczególnych częściach dzielnic, przeznaczonych na cele przemysłowe.”;

8) w art. 20:

ust. 1 otrzymuje brzmienie następujące:

„Przy sporządzaniu planów zabudowania powinny być uwzględniane wymagania estetyczne wyglądu miejscowości, a zeszpecenia, spowodowane nieunormowanym zabudowaniem, powinny być usuwane.”;

po ust. 1 dodaje się nowy ustęp, w brzmieniu następującym:

„Plany zabudowania powinny czynić zadość wymaganiom obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, a w szczególności przewidywać przerwy pomiędzy osiedlami i skupieniami budynków oraz takie ukształtowanie ulic, placów, wolnych przestrzeni i podwórzy na działkach, które zapewniłoby dostateczny przewiew.”;

9) w art. 21 ust. 1 otrzymuje brzmienie następujące:

„Do sporządzania planów zabudowania są powołane:

- a) w miastach, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, a niebędących uzdrowiskami, uznanymi za posiadające charakter użyteczności publicznej, — zarządy miejskie,
- b) w uzdrowiskach, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, — wydziały wykonawcze komisji uzdrowiskowych, bądź organa, którym wykonywanie powyższych czynności zostanie powierzone na podstawie ustaw szczególnych,
- c) na obszarach, dla których plany zabudowania są sporządzane, w związku z przebudową ustroju rolnego, — powiatowe władze administracji ogólnej,
- d) na obszarach, nieokreślonych w pkt. a), b) i c), — wydziały powiatowe.”;

10) art. 23 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 23. Regionalne plany zabudowania i wspólne plany zabudowania sporządza komisja, powołana przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Zadaniem komisji regionalnego planu zabudowania jest oprócz sporządzenia planu przedstawianie Ministrowi Spraw Wewnętrznych oraz za zgodą Ministra Spraw Wewnętrznych innym zainteresowanym ministrom projektów przepisów prawnych i zarządzeń, których wydania wymagać będą interesy całego regionu lub poszczególnych jego części, a których wydanie może mieć wpływ na ukształtowanie opracowywanego planu zabudowania i może przyczynić się do rozwoju racjonalnej akcji budowlanej. Minister Spraw Wewnętrznych może upoważnić przewodniczącego komisji regionalnego planu zabudowania do wydawania opinii dla władz administracji ogólnej i związków samorządowych na terenie, objętym opracowywanym regionalnym planem zabudowania, w sprawach, o których mowa w poprzednim ustępie. W tych przypadkach władze administracji ogólnej i związków samorządowych obowiązane będą do przedstawiania projektowanych decyzji przewodniczącemu komisji regionalnego planu zabudowania w sprawach, objętych upoważnieniem Ministra Spraw Wewnętrznych.

W skład komisji wchodzi:

- a) przewodniczący, mianowany przez Ministra Spraw Wewnętrznych;
- b) delegaci samorządu terytorjalnego, którego obszaru dotyczy plan zabudowania, wybrani przez organa stanowiące miast, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, miast, których zarządy zostały upo-

ważnione do sporządzania planów zabudowania na podstawie art. 21, i uzdrowisk, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, oraz przez wydziały powiatowe: po jednym od każdego z wyżej określonych miast, liczących poniżej 100.000 mieszkańców, od każdego wyżej określonego uzdrowiska i od każdego powiatu, jak również po jednym na każde pełne 100.000 mieszkańców miast większych;

- c) delegaci terytorjalnie właściwych izb samorządu gospodarczego po jednym od każdej izby oraz przedstawiciel własności nieruchomości, powołany przez Ministra Spraw Wewnętrznych;
- d) delegat Ministra Spraw Wojskowych i delegat właściwego terytorjalnie Dowódcy Okręgu Korpusu;
- e) członkowie, mianowani przez Ministra Spraw Wewnętrznych, ewentualnie na wniosek zainteresowanych ministrów, w ogólnej ilości, równej ilości członków, wybranych przez wspomniane wyżej organa samorządu terytorjalnego.

Minister Spraw Wewnętrznych może upoważnić komisję do sporządzania i uchwalania (art. 21, 29 i 32) planów zabudowania poszczególnych osiedli.;

11) w art. 25:

w ust. 1 skreśla się wyrazy: „w Monitorze Polskim tudzież”, a wyrazy: „dwóch pismach miejscowych, jeżeli takie istnieją” zastępuje się wyrazami: „jednym piśmie miejscowym, jeżeli takie istnieje”;

w ust. 3 skreśla się wyrazy: „dzień wydania numeru Monitora Polskiego, zawierającego ogłoszenie, lub wreszcie”;

12) art. 27 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 27. Jeżeli tereny, objęte zamierzonym planem zabudowania, znajdują się w obrębie strefy nadgranicznej, określonej w przepisach o granicach Państwa, albo mają styczność z obiektami o państwowym znaczeniu, jak wojskowe tereny budowlane lub urządzenia fortyfikacyjne bądź strategiczne, lotniska, porty morskie, rzeki, drogi publiczne, koleje, pola górnicze, pola naftowe i tereny kopalń, prowadzonych na podstawie regalu górniczego i t. p., wreszcie, jeżeli części obszarów, objętych zamierzonym planem zabudowania, stanowią własność Państwa, lub podlegają przebudowie ustroju rolnego, wówczas o przystąpieniu do sporządzenia planu zabudowania powinny być zawiadomione władze zarządzające temi obiektami, albo władze, którym te objekty podlegają, a w przypadku, gdy chodzi o strefę nadgraniczną, lub o obszary, podlegające przebudowie ustroju rolnego, — właściwe powiatowe władze administracji ogólnej, w celu zapewnienia uwzględnienia w planie zabudowania interesów Państwa.

O przystąpieniu do sporządzenia planu zabudowania należy ponadto zawiadomić: w Warszawie — Ministra Spraw Wewnętrznych, w innych miejscowościach — wojewodę, w celu zapewnienia uwzględnienia w planie zabudowania projektowanych urządzeń o państwowym znaczeniu.

Przeciw zastrzeżeniom władz gmina może wystąpić w toku instancji do właściwej władzy wyższej.

W razie, gdy teren, objęty sporządzanym planem zabudowania, stanowi część obszaru, dla którego sporządza się regionalny lub wspólny plan zabudowania (art. 23), bądź przylega do takiego obszaru, wówczas organ, sporządzający plan zabudowania, obowiązany jest zasięgnąć opinii przewodniczącego odnośnej komisji co do zamierzeń, będących przedmiotem sporządzanych planów zabudowania.;

13) w art. 29:

w pkt. b) po wyrazach: „w gminach wiejskich” dodaje się przecinek i wyrazy: „jeżeli nie chodzi o plany zabudowania, sporządzane w związku z przebudową ustroju rolnego,”;

w pkt. c) skreśla się wyrazy: „niestanowiących gminy miejskiej,”;

pkt. d) otrzymuje brzmienie następujące:

„d) przez komisję, wymienioną w art. 23, po wypowiedzeniu się organów stanowiących właściwych gmin, w razie sporządzenia planu zabudowania regionalnego albo wspólnego dla kilku osiedli, określonego w art. 8 ust. 4, lub wreszcie, gdy komisja ta została upoważniona do sporządzenia planu zabudowania osiedla.”;

dodaje się ustęp 2 w brzmieniu następującem:

„Przy sporządzaniu planów zabudowania w związku z przebudową ustroju rolnego, jako uchwalenie, uważa się zaakceptowanie tych planów przez powiatowe władze administracji ogólnej.”;

14) w art. 30 w ust. 1 wyrazy: „czterech tygodni” zastępuje się wyrazami: „dwóch tygodni”;

15) w art. 31 w ust. 2 po wyrazach: „plan zabudowania” dodaje się wyrazy: „sporządza się w związku z przebudową ustroju rolnego, albo”;

16) w art. 33:

w ust. 1 punkt b) otrzymuje brzmienie następujące:

„b) do wojewody, gdy plany zabudowania dotyczą miast, niewydzielonych z powiatowych związków samorządowych i gmin wiejskich.”;

w ust. 2 wyrazy: „planów zabudowania poszczególnych osiedli, niewymienionych w ustępie 1 punkcie a)” zastępuje się wyrazami: „poszczególnych planów zabudowania, określonych w ust. 1 pkt. b)”;

17) w art. 37:

ust. 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„W razie sporządzania regionalnego lub wspólnego planu zabudowania o podziale kosztów sporządzenia takiego planu pomiędzy poszczególne gminy orzeka Minister Spraw Wewnętrznych na wniosek przewodniczącego właściwej komisji (art. 23) z uwzględnieniem ilości mieszkańców zainteresowanych gmin oraz stopnia korzyści, jakie odnoszą poszczególne gminy z wykonania planu zabudowania.”;

dodaje się ustępy 3, 4 i 5 w następującem brzmieniu:

„Koszty sporządzenia planu zabudowania dla obszaru, podlegającego parcelacji (art. 52), o powierzchni co najmniej hektara, a w miastach przy portach morskich — co najmniej 1/2 hektara, ponosi właściciel tego obszaru.

Do kosztów, o których mowa w poprzedzających ustępach, zalicza się: koszty sporządzenia planu pomiarowego, elaboratu technicznego planu zabudo-

wania oraz koszty ogłoszeń, wymaganych w myśl art. 25, 30 i 35.

Przepisów artykułu niniejszego nie stosuje się przy sporządzaniu planów zabudowania w związku z przebudową ustroju rolnego; koszty sporządzenia tych planów wlicza się do kosztów prac scaleniowych lub parcelacyjnych.”;

18) art. 38 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 38. Minister Spraw Wewnętrznych jest upoważniony do wydawania w drodze rozporządzeń:

1) szczegółowych przepisów o sporządzaniu planów zabudowania,

2) przepisów, ustalających odmienny od przewidzianego w art. 25 sposób ogłaszania o przystąpieniu do sporządzenia szczegółowych planów zabudowania (art. 25), o uchwaleniu (art. 30), zatwierdzeniu i uprawomocnieniu się (art. 35) tych planów.

Przepisy, o których mowa w ust. 1, dotyczące planów zabudowania, sporządzanych w związku z przebudową ustroju rolnego, będą wydawane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.”;

19) w art. 39 dodaje się ustępy 3, 4 i 5 w brzmieniu następującem:

„W przypadkach wyjątkowych, usprawiedliwionych szczególnymi warunkami, dwuletni termin zawieszenia rozpatrzenia prośby o pozwolenie na budowę, określony w ust. 1, może być przedłużony o 1 rok — w Warszawie decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych, w innych miejscowościach — decyzją wojewody, wydaną przy udziale wydziału wojewódzkiego z głosem stanowczym.

Postanowienia ustępu poprzedniego nie mają zastosowania do budynków na obszarach gmin wiejskich, z wyjątkiem osiedli o charakterze podmiejskim, przemysłowym i uzdrowiskowym.

W razie zawieszenia rozpatrzenia prośby o pozwolenie na budowę na podstawie ustępów poprzedzających, odracza się, na prośbę interesowanego, terminy uiszczenia gminie wszelkiego rodzaju należności, opartych na przepisach niniejszego rozporządzenia, na okres o jeden rok dłuższy od okresu, na który zostało zawieszono rozpatrzenie prośby o pozwolenie na budowę.”;

20) w art. 42 wyrazy: „Jeżeli w okresie najwyżej dwóch lat” zastępuje się wyrazami: „Jeżeli w okresach, ustalonych w art. 39, licząc”;

21) w art. 43:

punkt a) otrzymuje brzmienie następujące:

„a) terenów, przeznaczonych: na arterie komunikacyjne razem z urządzeniami pomocniczymi (art. 10 pkt. 1) lit. a) i art. 11 pkt. a)), na inne urządzenia komunikacyjne, jak lotniska, porty wodne itp., pod budowę budynków, zakładów i urządzeń użyteczności publicznej, na place publiczne, skwery, parki, ogrody, place sportowe i inne podobne urządzenia, przeznaczone do użytku publicznego (art. 10 pkt. 1) lit. b) i c)),”;

dodaje się ustęp 2 w brzmieniu następującem:

„Zachowanie warunku zatwierdzenia, bądź uprawomocnienia się planu zabudowania nie jest wymagane w tych przypadkach, gdy wywłaszczenie jest dopuszczalne na podstawie ustaw szczególnych.”;

22) w art. 46:

ustęp 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„Przy parcelacji (art. 52) nie może być zmienione przeznaczenie terenów, określone w zatwierdzonym albo prawomocnym planie zabudowania.”;

po ust. 2 dodaje się nowy ustęp w brzmieniu następującem:

„Na terenach, przeznaczonych w zatwierdzonym albo prawomocnym planie zabudowania na cele budowlane, zabrania się wznoszenia nowych i powiększania istniejących budynków niezgodnie z tym planem.”;

23) nagłówek tytułu II części I otrzymuje brzmienie: „Podział terenów (parcelacja).”;

24) art. 52 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 52. Podział na dwie lub więcej części terenów, nie stanowiących własności Państwa albo związków samorządowych, a położonych na obszarach, określonych w art. 53, może być dokonywany tylko na podstawie zatwierdzonego planu parcelacji.

Również uprzedniego zatwierdzenia planu parcelacji wymaga przeniesienie na osoby trzecie prawa użytkowania poszczególnych części terenów, określonych w ust. 1, gdy na tych częściach istnieją albo mają być wzniesione budynki o charakterze stałym.

Przed uzyskaniem takiego zatwierdzenia umowy o odstąpieniu części nieruchomości, lub o przeniesieniu prawa użytkowania części nieruchomości, określonych w ust. 1, nie mają mocy prawnej.

Budowa na części nieruchomości, której użytkowanie przenosi się na osobę trzecią, przed uzyskaniem wspomnianego zatwierdzenia projektu parcelacji jest zabroniona.”;

25) art. 53 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 53. Przepisy art. 52 mają zastosowanie do:

- a) terenów, znajdujących się w obrębie granic administracyjnych gmin miejskich;
- b) terenów, znajdujących się w obrębie granic ochrony sanitarnej uzdrowisk, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej;
- c) terenów, objętych prawomocnymi szczegółowymi planami zabudowania, znajdujących się poza obszarami osiedli, określonych w pkt. a) i b);
- d) terenów, znajdujących się poza obszarami, określonymi w pkt. a), b) i c), uznanych zarządzeniem wojewody za podpadające pod przepisy art. 52.

Zarządzenia, o których mowa w ust. 1 pkt. d), będą wydawane po wysłuchaniu opinii właściwej izby rolniczej oraz terytorjalnie właściwej komisji, określonej w art. 23, jeżeli taka komisja istnieje.”;

26) w art. 56 po wyrazach: „przechodzących przez nie istniejących ulic, placów, i dróg” dodaje się wyrazy: „lub wreszcie, gdy parcelacja dotyczy terenu o powierzchni co najmniej hektara, a w miastach przy portach morskich co najmniej 1/2 hektara, nie posiadającego prawomocnego szczegółowego planu zabudowania”;

27) art. 57 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 57. Do zatwierdzania planów parcelacji są powołane:

- a) w miastach, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, a niebędących uzdrowiskami, uznanymi za posiadające charakter użyteczności publicznej, oraz w niewydzielonych z tych związków miastach, których zarządy zostały upoważnione do sporządzania planów zabudowania na podstawie art. 21, — zarządy miejskie;
- b) w uzdrowiskach, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, — wydziały wykonawcze komisji uzdrowiskowych, bądź organa, którym wykonywanie powyższych czynności zostanie powierzone na podstawie ustaw szczególnych;
- c) na obszarach, niewymienionych w pkt. a) i b), — wydziały powiatowe.

Dla osiedli, znajdujących się w sferze interesów mieszkaniowych miast, określonej w przepisach szczególnych, plany parcelacji powinny być przed zatwierdzeniem przesłane do wypowiedzenia się zainteresowanemu zarządowi miejskiemu.

Gdy dany teren znajduje się na obszarze, dla którego została powołana komisja, przewidziana w art. 23, plan parcelacji przed zatwierdzeniem powinien być przesłany do wypowiedzenia się przewodniczącemu komisji.

Nieudzielenie odpowiedzi przez zarząd miejski lub przez przewodniczącego komisji w ciągu czterech tygodni będzie traktowane jako wyrażenie przychylniej opinii."

27a) w art. 58 dodaje się ust. 2 w brzmieniu następującem:

"W razie zawieszenia rozpatrzenia planu parcelacji ma zastosowanie przepis art. 39 ustęp końcowy."

28) w art. 60 dodaje się ustępy 2 i 3 w brzmieniu następującem:

"W razie, gdy plan parcelacji obejmuje obszar o powierzchni co najmniej hektara, a w miastach, położonych przy portach morskich, co najmniej $\frac{1}{2}$ hektara, nie posiadający prawomocnego szczegółowego planu zabudowania, termin, określony w ustępie 1, będzie liczony od daty pokrycia przez właściciela gruntu kosztów sporządzenia planu zabudowania.

W przypadkach wyjątkowych, usprawiedliwionych szczególnymi warunkami, gdy chodzi o sporządzenie planu zabudowania ogólnego, dwuletni termin zawieszenia rozpatrzenia planu parcelacji, określony w ust. 1, może być przedłużony o jeden rok — w Warszawie decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych, w innych miejscowościach — decyzją wojewody, wydaną przy udziale wydziału wojewódzkiego z głosem stanowczym."

29) w części I w tytule II nagłówek rozdziału 3 otrzymuje brzmienie następujące:

"Urządzanie ulic, dróg i innych obiektów, przeznaczonych do użytku publicznego, przy tworzeniu nowych osiedli lub nowych dzielnic."

30) art. 64 otrzymuje brzmienie następujące:

"Art. 64. W razie, gdy plan parcelacji obejmuje obszar o powierzchni co najmniej hektara, a w miastach, położonych przy portach morskich, co najmniej $\frac{1}{2}$ hektara, władza, powołana do zatwierdzenia planu parcelacji (art. 57), może zobowiązać właściciela

tego obszaru do urządzenia jego kosztem w sposób, przez nią określony, ulic i dróg, oraz placów, skwerów i parków, przeznaczonych do użytku publicznego, przewidzianych w planie zabudowania na wspomnianym obszarze, i do dalszego utrzymywania tych urządzeń. Ogólna powierzchnia terenu, zajętego przez ulice i drogi, place, skwery i parki, do których urządzenia może być zobowiązany właściciel obszaru, podlegającego parcelacji, nie może przekraczać 25% łącznej powierzchni wszystkich działek budowlanych, przewidzianych w planie parcelacji, gdy powierzchnia działek nie przekracza 15 hektarów, i — 35% łącznej powierzchni tychże działek, gdy ta ostatnia przekracza 15 hektarów.

Przy określaniu sposobu urządzenia ulic, bądź placów komunikacyjnych, stosuje się przepisy, zawarte w art. 174 ust. 3, a jeżeli chodzi o przeznaczone do użytku publicznego place niekomunikacyjne, skwery i parki, koszty nakazanego ich urządzenia nie mogą przekraczać kosztów zniwelowania terenu i urządzenia trawników.

W przypadkach parcelacji terenów, położonych na obszarach gmin wiejskich, władza przed nałożeniem na właściciela obowiązków, określonych w ust. 1, wysłucha opinii właściwej izby rolniczej co do słuszności i wysokości obciążenia obowiązkami, o których wyżej mowa.

Przeniesienie na osoby trzecie prawa własności działek, utworzonych wskutek parcelacji, jest zabronione przed urządzeniem ulic i dróg, placów, skwerów i parków, do których urządzenia właściciel został zobowiązany na podstawie ust. 1.

W przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, władza zezwoli na przeniesienie na osoby trzecie prawa własności co najwyżej 50% ogólnej powierzchni działek, utworzonych przy parcelacji, przed urządzeniem ulic i dróg oraz innych urządzeń, jeżeli właściciel przedstawi odpowiednie zabezpieczenie wykonania wspomnianych urządzeń w terminie, przez władzę określonym."

31) art. 65 otrzymuje brzmienie następujące:

"Art. 65. W razie, gdy na podstawie art. 64 został nałożony obowiązek urządzenia i utrzymywania ulic i dróg, oraz placów, skwerów i parków, przeznaczonych do użytku publicznego, wówczas jednocześnie z przeniesieniem prawa własności poszczególnych działek, utworzonych przy parcelacji, powinno być przeniesione na nabywców tych działek również prawo własności odpowiednich części wspomnianych urządzeń, przyczem w księdze hipotecznej powinny być uwidocznione zarówno przeniesienie na nabywców działek prawa własności odpowiednich części tych urządzeń, jak i obowiązek nabywców do dalszego ich utrzymywania."

32) art. 66 otrzymuje brzmienie następujące:

"Art. 66. Ulice i drogi, oraz place, skwery i parki, przeznaczone do użytku publicznego, urządzone przez właściciela na obszarze, objętym zatwierdzonym planem parcelacji, powinny być utrzymywane przezzeń, bądź przez właścicieli działek, utworzonych przy parcelacji, w stanie zdatnym do użytku.

Za korzystanie z urządzeń, o których mowa w ust. 1, właściciel obszaru, objętego zatwierdzonym

planem parcelacji, bądź właściciele działek, utworzonych przy parcelacji, nie mogą pobierać żadnych opłat.

Gminie służy prawo umieszczania bez odszkodowania na urządzonych ulicach i drogach oraz przeznaczonych do użytku publicznego placach, parkach i skwerach, bądź pod nimi lub nad nimi wszelkiego rodzaju przewodów, szyn tramwajowych i innych urządzeń, przeznaczonych do użytku publicznego.

W razie nienależytego utrzymywania urządzeń, wymienionych w ust. 1, w Warszawie — Minister Spraw Wewnętrznych, w innych miejscowościach — wojewoda, może upoważnić zarząd gminy do utrzymywania tych urządzeń na koszt osób, obowiązanych do ich utrzymywania.”;

33) art. 67 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 67. Ulice i drogi oraz place, skwery i parki, przeznaczone do użytku publicznego, urządzone na obszarze, objętym zatwierdzonym planem parcelacji, gmina na żądanie ich właścicieli obowiązana jest przejąć do dalszego utrzymywania po zabudowaniu co najmniej jednej trzeciej działek. W tym przypadku wspomniane urządzenia powinny być przekazane gminie bezpłatnie na własność w stanie wolnym od ciężarów hipotecznych i długów; pisma, stwierdzające to przejście własności na gminę, są wolne od podatku od darowizn.”;

34) w art. 68:

w ust. 3 wyrazy: „tylko o tyle, o ile” zastępuje się wyrazem „gdy”,

na końcu dodaje się zdanie następujące:

„Działki zdatne do zabudowania, zgodnego z przepisami i z planem zabudowania, mogą ulec scaleniu również w tych przypadkach, gdy wskutek ustalenia w prawomocnym planie zabudowania linii regulacyjnych albo linii zabudowania, działki te stały się niezdatnymi do ekonomicznego lub do celowego zabudowania.”;

35) w art. 70:

w pkt. a) na końcu dodaje się wyrazy: „z wyjątkiem przypadków, określonych w art. 73 ust. 3,”,

w pkt. e) na końcu dodaje się wyrazy: „z wyjątkiem przypadków, gdy na scalenie wyraziły zgodę władze, do których należy ogólny zarząd tych gruntów,”;

36) w art. 73 dodaje się ust. 3 w brzmieniu następującym:

„Grunty, przeznaczone w prawomocnym planie zabudowania na ulice, place, parki, ogrody i t. p. cele, bezpośrednio przylegające do działek, podlegających scaleniu, a nie będące własnością Państwa lub gminy, powinny być włączone na żądanie ich właścicieli do obszaru scalenia, gdy na obszarze scalenia znajduje się jedna albo kilka działek tegoż właściciela, podlegających scaleniu w myśl art. 68, z tym zastrzeżeniem, że do obszaru scalenia może być włączony co najwyżej taki obszar tych gruntów, którego powierzchnia łącznie z powierzchnią włączonej do obszaru scalenia działki albo działek budowlanych tegoż właściciela, nie przekracza 20% łącznej powierzchni wszystkich działek budowlanych, włączonych do obszaru scalenia. Przeznaczenie gruntów, włączonych do obszaru scalenia na podstawie niniejszego ustępu, nie może być zmienione.”;

37) w art. 75 skreśla się wyrazy: „(art. 68)”, a na końcu wyrazy: „(art. 69)” zastępuje się wyrazami: „(art. 68 i 69)”;

38) w art. 76:

w ust. 1 w końcu dodaje się zdanie:

„W razie, gdy do obszaru scalenia zostały włączone grunty, określone w art. 73 ust. 3, grunty te traktuje się jako część działki tegoż właściciela, włączonej do obszaru scalenia.”;

ust. 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„Przepisu powyższego nie stosuje się do działek, na których miejsce ze względu na ich mały obszar nie mogą być wydzielone działki, zdatne do zabudowania, zgodnego z przepisami obowiązującymi i z planem zabudowania.”;

dodaje się ust. 4 w brzmieniu następującym:

„W przypadkach, gdy na podstawie art. 73 ust. 3 do obszaru scalenia zostały włączone grunty, przeznaczone na ulice, place, parki, ogrody i tym podobne cele, prawo własności tych gruntów przechodzi na właścicieli nowoutworzonych działek, odpowiednio do powierzchni tych działek.”;

39) art. 98 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 98. Do wszczęcia postępowania scaleniowego i do przeprowadzenia scalenia działek budowlanych są powołane:

- a) w miastach, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, a niebędących uzdrowiskami, uznanymi za posiadające charakter użyteczności publicznej, oraz w niewydzielonych z tych związków miastach, których zarządy zostały upoważnione do sporządzania planów zabudowania na podstawie art. 21, — zarządy miejskie;
- b) w uzdrowiskach, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, — wydziały wykonawcze komisji uzdrowiskowych, bądź organa, którym wykonywanie powyższych czynności zostanie powierzone na mocy ustaw szczególnych;
- c) w osiedlach, niewymienionych w pkt. a) i b), — wydziały powiatowe.”;

40) w art. 99 w ust. 1 pkt. b) otrzymuje brzmienie następujące:

„b) z urzędu,

gdy w obrębie bloku budowlanego, już istniejącego, lub który ma być utworzony na podstawie prawomocnego planu zabudowania, znajduje się jedna albo kilka działek, nie mających dostępu do żadnych z ulic, otaczających blok,

lub gdy powierzchnia działek, określonych w art. 68 ust. 1 bądź ust. 3 zdaniu końcowym, znajdujących się w obrębie bloku budowlanego, wynosi co najmniej jedną piątą powierzchni całego bloku,

lub gdy zgłoszono prośbę o pozwolenie na budowę na jednej z dwóch lub kilku przyległych do siebie działek budowlanych, określonych w art. 68 ust. 1 bądź ust. 3 zdaniu końcowym,

lub wreszcie, gdy osiedle, bądź jego część zostały zniszczone wskutek klęski żywiołowej a odbudowa na dawnych działkach nie mogłaby być dokonana ze względu na małe rozmiary, wadliwy kształt lub nieodpowiednie położenie poszczególnych działek.”;

41) art. 124 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 124. Osoby interesowane mogą przeglądać projekt scalenia w okresie czterech tygodni od daty, podanej na rozprawie.

W razie, gdy scalenie dotyczy części osiedla, zniszczonej wskutek klęski żywiołowej, okres przeglądania projektu scalenia wynosi 7 dni.”;

42) w art. 132 dodaje się ustęp 3 w brzmieniu następującym:

„Koszty postępowania, wszczętego na podstawie art. 99 pkt. b), poniesione przez gminę, mogą być przełożone decyzją władzy, powołanej do zatwierdzenia projektu scalenia (art. 126), na właścicieli działek, utworzonych przy scaleniu, stosownie do otrzymanych przez nich wskutek scalenia korzyści, jednak w wysokości nieprzekraczającej tych korzyści. Na żądanie interesowanych ściągnięcie przełożonych na podstawie ustępu niniejszego kosztów powinno być odroczone do czasu sprzedaży odnośnych działek lub ukończenia na nich budowy. Przepisy ustępu niniejszego nie dotyczą przypadków, gdy scalenie obejmuje osiedle lub jego część, zniszczone wskutek klęski żywiołowej.”;

43) art. 143 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 143. Pisma, stwierdzające tytuł przejścia własności nieruchomości, przewidziany w art. 76, 78, 79, 83, 120 i 126, są wolne od opłaty stemplowej. Wpis nowego stanu własności działek w księdze hipotecznej (art. 137) wolny jest od opłat hipotecznych.”;

44) art. 150 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 150. Postępowanie o przekształceniu działek, zabudowanych wadliwie, wszczynają i projekt przekształcenia sporządzają:

a) w miastach, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, a niebędących uzdrowiskami, uznanymi za posiadające charakter użyteczności publicznej, oraz w niewydzielonych z tych związków miastach, których zarządy zostały upoważnione do sporządzania planów zabudowania na podstawie art. 21, — zarządy miejskie;

b) w uzdrowiskach, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, — wydziały wykonawcze komisji uzdrowiskowych, bądź organa, którym wykonywanie powyższych czynności zostanie powierzone na podstawie ustaw szczegółowych;

c) w osiedlach, niewymienionych w pkt. a) i b), — wydziały powiatowe.”;

45) art. 156 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 156. Projekt przekształcenia działek uchwała:

a) w miastach, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, a niebędących uzdrowiskami, uznanymi za posiadające charakter użyteczności publicznej, oraz w niewydzielonych z tych związków miastach, których zarządy zostały upoważnione do sporządzania planów zabudowania na podstawie art. 21, — rady miejskie;

b) w uzdrowiskach, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, — wydziały wykonawcze komisji uzdrowisko-

wych, po wypowiedzeniu się organu stanowiącego gminy, bądź organa, którym uchwalanie projektów przekształcenia działek zostanie powierzone na podstawie ustaw szczególnych;

c) w osiedlach, niewymienionych w pkt. a) i b), — wydziały powiatowe, po wypowiedzeniu się organu stanowiącego gminy.”;

46) art. 170 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 170. Pisma, stwierdzające nabycie przez gminę drogą umowy lub wywłaszczenia działek, podlegających przekształceniu (art. 145 i 162), lub nabycie od gminy przez byłych właścicieli działek nowo utworzonych (art. 147), są wolne od opłaty stemplowej. Wpis do księgi hipotecznej, dokonany na podstawie pisma, wymienionego w zdaniu poprzedzającym, wolny jest od opłaty hipotecznej.”;

47) art. 174 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 174. Urządzanie i utrzymywanie ulic i placów należy do gminy, z wyjątkiem przypadków, przewidzianych w art. 64 i 66. Jeżeli w myśl przepisów o budowie i utrzymaniu dróg publicznych, do budowy i utrzymania odcinków dróg państwowych, wojewódzkich i powiatowych w obrębie osiedla jest obowiązany Skarb Państwa albo wojewódzki lub powiatowy związek samorządowy, koszty urządzenia i utrzymania tych odcinków obciążają Skarb Państwa, wojewódzki lub powiatowy związek samorządowy tylko w wysokości przeciętnych kosztów budowy lub utrzymania tych dróg poza granicami osiedli.

Koszty pierwszego urządzenia ulic i placów komunikacyjnych do szerokości 20 metrów mogą być na podstawie uchwały organu stanowiącego gminy, zatwierdzonej przez rządową władzę nadzorczą, przekładane przez gminę w całości lub w części:

a) na właścicieli działek, przyległych do tych ulic lub placów, z uwzględnieniem osiągniętych przez nich wskutek urządzenia ulicy lub placu korzyści, uwarunkowanych między innymi sposobem i gęstością zabudowania oraz charakterem ulicy lub placu;

b) na właścicieli działek, nieprzylegających do urządzonych ulic lub placów, lub właścicieli przedsiębiorstw albo urządzeń, znajdujących się na tych działkach, gdy wskutek urządzenia ulicy lub ulic, placu albo placów, osiągną szczególne korzyści.

Oprócz zwrotu wartości gruntów, stanowiących własność gminy lub przez nią nabytych, mogą być przekładane na podstawie ust. 2 na interesowanych właścicieli działek:

a) koszty budowy jezdni i chodników, urządzonych w sposób, stosowany w danej miejscowości, w wysokości jednak nieprzekraczającej: w miastach powyżej 75.000 mieszkańców — kosztów wybudowania jezdni z bazaltowej drobnej kostki (półbruczku), z zalaniem spoin masą bitumiczną, i kosztów ułożenia chodnika z płyt betonowych na piasku, z zalaniem spoin cementem i z ułożeniem krawężnika betonowego, lecz bez kosztów urządzenia podłoża jezdni; w uzdrowiskach, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, i w miastach od 25.000 do 75.000 mieszkańców — dwóch trzecich, w innych osiedlach — połowy kosztów, obliczonych w sposób określony wyżej;

b) koszty ułożenia przewodu wodociągowego w wysokości nieprzekraczającej kosztów założenia przewodu o średnicy 10 cm i przewodu kanalizacyjnego w wysokości, nieprzekraczającej kosztów założenia przewodu kamionkowego o średnicy 30 cm oraz koszty urządzenia oświetlenia ulicznego wzdłuż działki.

Pierwszem urządzeniem w rozumieniu niniejszego artykułu jest zaopatrzenie ulicy lub placu w jezdnię i chodniki o trwałej lub utrwalonej nawierzchni, odpowiadającej wymaganiom art. 172, i w urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne oraz w urządzenia oświetleniowe, lub w niektóre z tych urządzeń, gdy ulica lub plac wszystkich wymienionych urządzeń jeszcze nie posiada.

Przepisy miejscowe mogą dopuszczać przekładanie na interesowanych właścicieli działek kosztów zamiany trwałej lub utrwalonej nawierzchni ulicy lub placu, jak: nawierzchnia szosowana, z kamienia polnego i t. p., gdy ulica lub plac taką nawierzchnię już posiada, na nawierzchnię trwałą z ulepszanego materiału, jak: kostka, klinkier, beton, asfalt i t. p. Koszty takiej zamiany mogą być przekładane tylko wtedy, gdy koszty już istniejącej nawierzchni nie były przekładane na właścicieli tych działek. Wysokość przekładanych kosztów nie może przekraczać norm, ustalonych w ust. 3 pkt. a), i nie może być wyższa od różnicy pomiędzy kosztem urządzenia nowej nawierzchni a kosztem urządzenia nawierzchni istniejącej.

Koszty urządzenia ulicy lub placu mogą być przekładane jednorazowo po zaopatrzeniu ich we wszystkie urządzenia, wymienione w ust. 3, lub też stopniowo, w miarę zaopatrywania ulicy lub placu w poszczególne z tych urządzeń.

Po zatwierdzeniu uchwały organu stanowiącego o przełożeniu kosztów zamierzonego urządzenia ulicy lub placu, jeżeli urządzenie takie jest przewidziane w preliminarzu budżetowym, zarząd gminy przed przystąpieniem do urządzenia ulicy lub placu może żądać od właścicieli działek, na których koszty te mają być przełożone, wniesienia do kasy gminnej, odpowiednio do udziału tych właścicieli w pokryciu wspomnianych kosztów, zaliczki w wysokości, nieprzekraczającej wartości gruntu potrzebnego dla urządzenia ulicy. Odstąpienie na rzecz gminy w stanie wolnym od obciążeń hipotecznych i długów gruntu o obszarze, odpowiadającym udziałowi w pokryciu kosztów urządzenia ulicy lub placu, zwalnia właściciela działki od obowiązku płacenia zaliczki. W razie nieprzystąpienia przez gminę do urządzenia ulicy lub placu w ciągu roku, albo nieukończenia urządzenia ich w ciągu trzech lat od pobrania zaliczki, interesowani mogą żądać zwrotu wpłaconej zaliczki.

Zarówno koszty dokonanego urządzenia ulic lub placów, przełożone na właścicieli działek, jak i przypadające od nich zaliczki na zamierzone urządzenie mogą być ściągnięte w drodze administracyjnej.

Koszty urządzenia ulic i placów, przekładane na właścicieli działek na podstawie niniejszego artykułu, nie mogą być nakładane na tych właścicieli działek, których obowiązujące ograniczenia ustawowe pozbawiają całkowicie korzyści, wpływających z urządzenia ulic i placów, dla tych zaś właścicieli działek, których obowiązujące ograniczenia ustawowe pozbawiają

częściowo lub czasowo korzyści, wpływających z urządzenia ulic i placów, koszty powyższe powinny być odpowiednio obniżone lub uiszczenie ich odroczone.

Minister Spraw Wewnętrznych w drodze rozporządzenia określi, jakie ustawowe ograniczenia, oparte na niniejszym rozporządzeniu lub na innych przepisach prawnych, powodują zwolnienie od obowiązku ponoszenia powyższych kosztów, bądź też powodują i w jakim stopniu zmniejszenie lub odroczenie uiszczenia odnośnych wpłat.

Na zasadach niniejszego artykułu mogą być przełożone na właścicieli działek koszty nabycia po 1 sierpnia 1936 roku przez gminę gruntów pod ulicami i placami, chociażby te ulice i place zostały urządzone przez gminę przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.”;

48) art. 193 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 193. Odległość budynków nieogniotrwałych, nieposiadających murów ognioochronnych od strony granicy działki sąsiada lub od innego budynku na tej samej działce, powinna wynosić co najmniej: od granicy działki sąsiada — 4 metry, od budynku — 8 metrów i od stodoły — 20 metrów.”;

49) w art. 214 punkt a) otrzymuje brzmienie następujące:

„a) konstrukcja schodów i spoczników powinna być wykonana z materiałów ogniotrwałych, żelazne zaś części konstrukcji powinny być należycie zabezpieczone od bezpośredniego działania ognia; stopnie schodów mogą być wyłożone drzewem, szczelnie przylegającym do podłoża z materiału ogniotrwałego.”;

50) w art. 251 dodaje się ustęp 2 w brzmieniu następującym:

„W przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, szczególnie, gdy chodzi o mieszkania jedno i dwuizbowe, właściwa władza może pozwolić na urządzenie wspólnego ustępu dla dwóch lub większej ilości mieszkań, z ewentualnym zastrzeżeniem warunków, jakim taki ustęp powinien odpowiadać.”;

51) w art. 252 dodaje się ustęp 2 w brzmieniu następującym:

„W przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, właściwa władza może pozwolić na urządzenie wspólnych ustępów dla kilku mieszkań.”;

52) w art. 256 po ust. 1 dodaje się nowy ustęp 2 w brzmieniu następującym:

„Dopuszcza się urządzenie na sąsiednich działkach bezpośrednio przy wspólnej granicy tych działek dołów ustępowych, położonych obok siebie.”;

53) art. 304 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 304. Wysokość pomieszczeń mieszkalnych w budynkach parterowych powinna wynosić co najmniej 2,2 m, wysokość zaś pomieszczeń mieszkalnych w domach o dwóch i więcej kondygnacjach oraz wysokość wszelkich innych pomieszczeń, przeznaczonych na pobyt ludzi — co najmniej 2,5 m, a na poddaszach 2,2 m”;

54) w art. 306 liczbę „40” zastępuje się liczbą „30”;

55) w art. 315 po ust. 1 dodaje się nowy ustęp 2 w brzmieniu następującym:

„Dopuszcza się urządzenie na sąsiednich działkach bezpośrednio przy wspólnej granicy tych działek dołów ustępowych, położonych obok siebie.”;

56) w art. 325 po liczbie „279” skreśla się liczby „304, 305”;

57) w art. 328 po wyrazie „kolejowych” dodaje się wyraz „lotniczych”;

58) w art. 329 dodaje się ustępy 5 i 6 w brzmieniu następującem:

„Szczegółowe przepisy o budowie budynków i urządzeń lotniczych zostaną wydane przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Spraw Wojskowych.

Za budynki i urządzenia lotnicze w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważa się:

- a) wszelkie budynki, znajdujące się lub wznoszone na terenie lotnisk;
- b) urządzenia, potrzebne dla utrzymania ruchu lotniczego, niezależnie od tego, czy znajdują się one na terenie lotnisk, czy poza tym terenem.”;

59) w art. 331:

w ust. 1 po wyrazach: „określonej w przepisach o granicach Państwa” dodaje się wyrazy: „oraz w pobliżu lotnisk”;

po ust. 2 dodaje się nowy ustęp 3 w brzmieniu następującem:

„Przepisy o wznoszeniu, przebudowie i zmianach budynków i urządzeń w pobliżu lotnisk wydają w drodze rozporządzenia Ministrowie: Spraw Wewnętrznych, Komunikacji i Spraw Wojskowych.”;

w ustępie ostatnim wyrazy: „pierwszego i drugiego” zastępuje się wyrazem: „poprzedzających”;

60) po art. 331 wprowadza się nowy przepis oznaczony jako art. 331-a w brzmieniu następującem:

„Art. 331-a. Wznoszenie, przebudowa i zmiana wszelkich budynków w pobliżu wytwórni, zakładów oraz składów amunicji i materiałów wybuchowych są dopuszczalne po uprzednim uzyskaniu pozwolenia właściwej władzy, wydanego na podstawie wiążącej opinii władzy wojskowej.

Właściciele nieruchomości lub prawa z nieruchomością stale związanego, którzy z powodu odmowy pozwolenia na wzniesienie, przebudowę lub zmianę budynku ponoszą rzeczywistą szkodę, mają prawo do odszkodowania ze Skarbu Państwa. Roszczenie o odszkodowanie należy zgłosić w terminie 1 roku od dnia doręczenia decyzji o odmowie pozwolenia do władzy, która wydała decyzję. W sprawie rozpoznania roszczenia stosuje się odpowiednio przepisy art. 49 i 50.

Pozwolenie na wzniesienie, przebudowę lub zmianę budynku jest warunkowe; w szczególności może być ono uzależnione od zrzeczenia się przez interesowanego prawa do odszkodowania z tytułu szkód i strat, powstałych skutkiem wybuchu amunicji lub materiałów wybuchowych.

Prawo do odszkodowania nie służy w przypadkach, gdy szkody i straty wywołane wybuchem dotyczą budynku, położonego w promieniu 100 metrów od ogrodzenia wytwórni, zakładu i składu amunicji lub materiałów wybuchowych.”;

61) w art. 334:

pkt. a) otrzymuje brzmienie następujące:

„a) na wzniesienie nowych parterowych budynków mieszkalnych i gospodarskich, na ich powięk-

szczenie oraz na przeróbkę parterowych budynków gospodarskich na mieszkalne w miejscowościach wiejskich poza obszarem województw: poznańskiego i pomorskiego,”;

w pkt. b) na końcu dodaje się wyrazy: „z wyjątkiem rozebrania w miejscowościach wiejskich parterowych budynków mieszkalnych i gospodarskich,”;

w pkt. d) na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy: „z wyjątkiem ogrodzeń w miejscowościach wiejskich.”;

62) w art. 335:

w ust. 1 w pkt. a) wyraz: „przebudowy” zastępuje się wyrazem: „powiększenia”, a punkt b) otrzymuje brzmienie następujące:

„b) wykonywanie robót, wyszczególnionych w art. 333 pkt. b) i c), a dotyczących parterowych budynków mieszkalnych i gospodarskich w miejscowościach wiejskich, poza obszarem województw poznańskiego i pomorskiego, z wyjątkiem przeróbek budynków gospodarskich na mieszkalne,”;

na końcu dodaje się nowy ustęp w brzmieniu następującem:

„W miejscowościach wiejskich przebudowa budynków, wymienionych w ust. 1 pkt. a), niepołączona z ich powiększeniem, wznoszenie, powiększenie i zmiany podrzędnych budynków gospodarskich, jak kurniki, budki i t. p. o rozmiarach, nieprzekraczających norm, podanych w ust. 1 pkt. a), wznoszenie i zmiana ogrodzeń, niepodpadających pod przepisy art. 333 pkt. e), oraz rozebranie parterowych budynków mieszkalnych i gospodarskich nie wymagają ani pozwolenia ani zgłoszenia.”;

63) w art. 338 dodaje się nowy ustęp w brzmieniu następującem:

„Z tych samych względów władza może nakazać usunięcie urządzeń, wymienionych w ust. 1.”;

64) w art. 348 w ust. 1 skreśla się wyrazy: „z wyjątkiem hut,”;

65) w art. 349 wyrazy: „nadaniem górniczem” zastępuje się wyrazami: „polami górniczymi, polami naftowymi lub kopalniami, prowadzonymi na podstawie regału górniczego”;

66) w art. 353 po wyrazach: „w myśl art. 333” dodaje się wyrazy: „lub uzyskania pozwolenia w myśl art. 334”;

67) w art. 354 skreśla się wyrazy: „uzyskania pozwolenia w myśl artykułu 334 lub”;

68) w art. 358 dodaje się ust. 2 w brzmieniu następującem:

„Roboty, dotyczące budynków większych o skomplikowanych konstrukcjach żelaznych, żelazo-betonowych i innych, które w razie potrzeby określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, powinny być wykonywane pod nadzorem kierownika architektonicznego, posiadającego uprawnienie, przewidziane w art. 361, i kierownika robót konstrukcyjnych, posiadającego uprawnienie, przewidziane w art. 362, albo uprawnienie do kierowania robotami konstrukcyjnymi, uzyskane na podstawie art. 361 ust. 2. Ogólne kierownictwo sprawuje wówczas kierownik architektoniczny. Osoby, posiadające uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi z mocy art. 369 lub

370, mogą być kierownikami architektonicznymi lub kierownikami robót konstrukcyjnych, gdy wykażą się wyższym wykształceniem technicznym, zakończonym przepisaniem egzaminami, nabytym w uczelniach, odpowiadających uczelniom, określonym odpowiednio w art. 361 lub w art. 362.”;

69) w art. 360 po wyrazach: „w ustępie 2 art. 359”, dodaje się wyrazy: „wznoszonych poza obrębem granic administracyjnych miast, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, i uzdrowisk, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej.”;

70) w art. 361:

w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie następujące:

„Do kierowania robotami budowlanymi, z wyjątkiem kierowania robotami konstrukcyjnymi, dotyczącymi budynków, określonych w art. 358 ust. 2, są uprawnione osoby, które:”;

ust. 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„Wspomnianym osobom przysługuje prawo do sporządzania projektów robót, do kierowania którymi są upoważnione.”;

dodaje się nowy ustęp 3 w brzmieniu następującym:

„Osoby te mogą uzyskać uprawnienie do kierowania robotami konstrukcyjnymi, dotyczącymi budynków, określonych w art. 358 ust. 2, po wykazaniu się praktyczną umiejętnością kierowania takimi robotami.”;

71) w art. 362:

w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie następujące:

„Do kierowania robotami budowlanymi z wyjątkiem architektonicznego kierowania robotami, dotyczącymi budynków zabytkowych, pomników, budynków monumentalnych i budynków, określonych w art. 358 ust. 2, są uprawnione osoby, które:”;

w ustępie pierwszym w punkcie a) po wyrazach: „lub wodnej” dodaje się wyrazy: „z wyjątkiem oddziałów mierniczego (geodezyjnego) i meljoracyjnego”;

ustęp 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„Wspomnianym osobom przysługuje uprawnienie do sporządzania projektów (planów) robót konstrukcyjnych i instalacyjnych. Osoby te mogą uzyskać uprawnienie do sporządzania projektów architektonicznych dla robót, do kierowania którymi są uprawnione, po wykazaniu się praktyczną umiejętnością sporządzania takich projektów.”;

72) w art. 363:

w ust. 1 wyraz: „wydziałach” zastępuje się wyrazem: „wydziale” i skreśla się wyrazy: „elektrycznym, chemii”, oraz wyrazy: „budynków zabytkowych, pomników, budynków użyteczności publicznej o charakterze monumentalnym”, a ponadto koniec zdania od wyrazów: „budynków o skomplikowanej konstrukcji...” otrzymuje brzmienie: „budynków większych o skomplikowanych konstrukcjach żelaznych, żelazo-

betonowych i innych, które w razie potrzeby określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.”;

po ust. 2 dodaje się nowy ustęp 3 w brzmieniu następującym:

„Osoby, określone w ust. 1, są również uprawnione do kierowania robotami budowlanymi przy budowie ogólnych domowych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, ogólnych urządzeń centralnego ogrzewania, wreszcie ogólnej domowej instalacji gazowej, o ile wykażą się odpowiednią co najmniej trzyletnią praktyką budowlaną przy tych robotach w służbie państwowej, samorządowej lub prywatnej, zaświadczoną przez właściwy urząd lub przez osoby, uprawnione do kierowania robotami budowlanymi, i złożą egzamin, określony w art. 361 pkt. c).”;

73) w art. 364:

ust. 1 otrzymuje brzmienie następujące:

„Do kierowania robotami budowlanymi — z wyjątkiem robót, dotyczących budynków zabytkowych, pomników i budynków monumentalnych, jak również budynków większych o skomplikowanych konstrukcjach żelaznych, żelazo-betonowych i innych, które w razie potrzeby określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych — są uprawnione osoby, które:

1) ukończyły w kraju państwową lub prywatną, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równorzędną: a) średnią szkołę budowlaną, albo b) wydział budowlany innej średniej szkoły zawodowej, lub c) szkołę budownictwa naziemnego stopnia licealnego, zorganizowaną na podstawie ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389),

2) mają dostateczną, co najmniej pięcioletnią, praktykę przy robotach budowlanych w służbie państwowej, samorządowej lub prywatnej, zaświadczoną przez właściwy urząd lub przez osoby, upoważnione do kierowania robotami i

3) złożą egzamin, określony w art. 361 pkt. c).”,
na końcu dodaje się dwa nowe ustępy w brzmieniu następującym:

„Wykaz miast, w których nie mogą sporządzać projektów (planów) osoby, uzyskujące uprawnienie na podstawie artykułu niniejszego, może być uzupełniony w drodze rozporządzenia przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w drodze rozporządzenia może uznać, iż ukończenie określonej średniej szkoły budowlanej lub szkoły stopnia licealnego upoważnia do uzyskania na podstawie niniejszego artykułu prawa sporządzania projektów bez ograniczeń, o których mowa wyżej w ust. 3 i 4.”;

74) art. 365 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 365. Do kierowania robotami budowlanymi przy budowie, przebudowie i zmianach budynków, określonych w art. 348, i do sporządzania projektów tych robót są uprawnione osoby, które:

a) uzyskały prawo kierowania robotami budowlanymi i sporządzania projektów tych robót

- na podstawie art. 361, 362, 363 lub 364, w zakresie, przewidzianym w tych artykułach, lub
- b) ukończyły akademicką szkołę górniczą i posiadają kwalifikacje na kierownika ruchu zakładu górniczego.

Minister Przemysłu i Handlu może wyjątkowo udzielać uprawnień do kierowania robotami, o których mowa w ust. 1, i do sporządzania projektów tych robót, w zakresie przezeń dozwolonym, osobom, które ukończyły z ostatecznym świadectwem średnią szkołę górniczą lub szkołę górniczą stopnia gimnazjalnego.”;

75) w art. 366 na końcu dodaje się nowy ustęp w brzmieniu następującym:

„Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uznać świadectwa szkół zagranicznych za równorzędne ze świadectwami szkół, wymienionych w art. 364.”;

76) w art. 368 w końcu dodaje się dwa nowe ustępy w brzmieniu następującym:

„Stwierdzanie praktycznej umiejętności w projektowaniu i wykonywaniu robót konstrukcyjnych, przewidzianej w art. 361 ust. 3 i praktycznej umiejętności sporządzania projektów (planów) architektonicznych, przewidzianej w art. 362 ust. 2, będzie uskuteczniane przez komisję kwalifikacyjną, powołaną przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Szczegółowe przepisy co do sposobu stwierdzania praktycznej umiejętności, o której mowa w ustępie poprzedzającym, składu komisji i wysokości opłat na rzecz komisji zostaną wydane przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.”;

77) w art. 369 dodaje się ustęp drugi w brzmieniu następującym:

„W razie, gdy osoby, o których mowa w ust. 1, razem z prawem kierowania robotami budowlanymi otrzymały właściwe tytuły, wówczas zachowują również prawo do używania tych tytułów z tem zastrzeżeniem, że osoby, które na podstawie przepisów b. państwa rosyjskiego nabyły tytuł „architekta”, „architekta - artysty” lub „architekta - akademika” korzystają z tytułu „architekta”, a osoby, które nabyły tytuł „technika budowlanego ministerstwa spraw wewnętrznych”, korzystają z tytułu „budowniczego.”;

78) przepisy art. 370 uchyla się, a w ich miejsce wstawia się, jako art. 370, nowy przepis treści następującej:

„Art. 370. Osobom, które w okresie co najmniej 3 lat przed dniem 5 marca 1928 r. wykonywały zawód kierowników robót budowlanych na obszarach województw poznańskiego i pomorskiego, a które mogły wykazać się zakończonym wykształceniem, uzyskanem na uczelniach, odpowiadających uczelniom, wyszczególnionym w art. 361 ust. 1 pkt. a), art. 362 ust. 1 pkt. a), art. 363 ust. 1 i art. 364 ust. 1 pkt. 1), służą uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi i sporządzania projektów (planów) tych robót, określone w jednym z wymienionych artykułów, odpowiednio do otrzymanego wykształcenia.”;

79) w art. 371 dodaje się ustęp drugi w brzmieniu następującym:

„Minister Spraw Wewnętrznych w okresie do dnia 5 marca 1940 r. może ponadto wydawać uprawnienia, określone w ust. 1, na zasadach w tym ustępie wyłuszczonej, osobom, nieczyniącym zadość art. 370, które w okresie co najmniej 6 lat wykonywały zawód kierowników robót na obszarze województw poznańskiego lub pomorskiego.”;

80) w art. 376 w końcu dodaje się nowy ustęp 3 w brzmieniu następującym:

„Sprawę uprawnień do samoistnego wykonywania rzemiosła wchodzącego w zakres robót, podpadających pod postanowienie niniejszego rozporządzenia, regulują przepisy prawa przemysłowego.”;

81) w art. 380 w ust. 1 po wyrazach: „o ile zaś bezpieczeństwo nie może być zapewnione, albo zniekształcenie lub zeszpecenie nie może być usunięte w drodze dokonania zmian i przeróbek” dodaje się wyrazy: „lub wreszcie, gdy nowowzniesiony budynek lub urządzenie wykracza poza linię regulacyjną, ustaloną w prawomocnym planie zabudowania,”;

82) w art. 382 ustęp 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„Przepisu powyższego nie stosuje się do budynków strategicznych, kolejowych, lotniczych, portowych, wznoszonych na terenach handlowych portów morskich, i budynków, związanych z żeglugą morską, jak latarnie morskie i t. p.”;

83) w art. 384 w ust. 1 pkt. c) po wyrazie: „górnicych” spójnik „i” zastępuje się przecinkiem, a po wyrazie: „kolejowych” dodaje się wyrazy: „lotniczych, portowych, wznoszonych na terenie handlowych portów morskich, i budynków, związanych z żeglugą morską, jak latarnie morskie i t. p.”;

84) w art. 385 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie następujące:

„Do zarządów miast, niebędących uzdrowiskami, uznanymi za posiadające charakter użyteczności publicznej, należy:”;

85) w art. 387:

ustęp 1 otrzymuje brzmienie następujące:

„Zarządzenia i orzeczenia, wydawane na podstawie art. 385 i 386, powinny być oparte na opinii rzeczoznawców budowlanych, posiadających uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi”;

po ust. 1 dodaje się nowy ustęp 2 w brzmieniu następującym:

„Rzeczoznawcami budowlanymi w miastach, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, mogą być tylko osoby, które uzyskały uprawnienia na podstawie art. 361 lub 362, bądź też posiadają uprawnienia z mocy art. 369, a mogą wykazać się wyższem wykształceniem technicznym, zakończonem przepisaniem egzaminami, nabytem w uczelniach, określonych w art. 361 i 362.”;

86) w art. 388:

w ust. 1 skreśla się wyrazy: „a niestanowiących gminy miejskiej”;

ustęp drugi otrzymuje brzmienie następujące:
„Zarządzenia i orzeczenia, wydawane na podstawie ust. 1, powinny być oparte na opinii rzeczoznawców, czyniących zadość wymaganiom, określonym w art. 387 ust. 2, i zatwierdzonych przez wojewodę.”;

87) w art. 389:

punkt d) otrzymuje brzmienie następujące:

„d) wydawanie w miejscowościach wiejskich zarządzeń na podstawie art. 337, 338 i 380 oraz zarządzeń, dotyczących wstrzymywania robót, prowadzonych w sposób, mogący spowodować niebezpieczeństwo dla życia albo zdrowia ludzkiego (art. 379 ust. 1 pkt. c),”

„dodaje się ustęp drugi w brzmieniu następującym:

„Zarządzenia i orzeczenia, wydawane na podstawie ust. 1, powinny być oparte na opiniach rzeczoznawców, czyniących zadość wymaganiom, określonym w art. 387 ust. 2, i zatwierdzonych w sposób, przewidziany w tymże art. 387. W przypadkach, usprawiedliwionych warunkami miejscowymi, rzeczoznawcami budowlanymi mogą być za zgodą Ministra Spraw Wewnętrznych osoby, posiadające uprawnienia, przewidziane w art. 364.”;

88) art. 392 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 392. Wydawanie pozwoleń na budowę, przebudowę, zmianę i użytkowanie budynków, przeznaczonych na zakłady przemysłowe, których urządzenie wymaga zatwierdzenia w myśl przepisów o prawie przemysłowym, należy do władz, powołanych w charakterze władz przemysłowych do zatwierdzania projektów urządzenia tych zakładów przemysłowych.

Wydawanie pozwoleń na budowę, przebudowę, zmianę i użytkowanie budynków portowych, bezpośrednio związanych z eksploatacją portów i położonych na terenach handlowych portów morskich, należy do urzędu morskiego.

Wydawanie pozwoleń na budowę, przebudowę, zmianę i użytkowanie budynków, przeznaczonych na zakłady elektryczne, należy do wojewody, a w m. st. Warszawy — do Komisarza Rządu.

Przed wydaniem pozwolenia na wzniesienie w mieście nowego budynku lub powiększenie bądź zmianę zewnętrznego wyglądu istniejącego budynku, gdy udzielenie takiego pozwolenia nie należy do zarządu miejskiego, władze, określone w ust. 1, 2 i 3, powinny zasięgnąć opinii właściwego zarządu miejskiego.”;

89) w art. 393-a w ust. 3 po wyrazach: „kompetencji władz administracji ogólnej” dodaje się wyrazy: „albo przekazać je władzom i organom samorządowym wyższego rzędu”;

90) w art. 396:

w ust. 1 przed wyrazami: „artykułu 386” dodaje się: „artykułu 385 pkt. a) i ”,

w ust. 2 po wyrazach: „wydanych w myśl art. 385” dodaje się wyrazy: „pkt. b) i c)”;;

91) art. 397 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 397. Od orzeczeń, wydanych w myśl art. 392 przez wojewodę, komisarza rządu lub przez urząd morski, osobom interesowanym służy prawo odwołania do Ministra Przemysłu i Handlu, który rozstrzyga je w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.”;

92) zamiast artykułów 399 — 407 wstawia się przepisy następujące:

„Art. 399. Kto:

1) wznosi, przebudowuje, użytkuje lub znosi budynek albo inne urządzenie, bez pozwolenia, wymaganego przez przepisy rozporządzenia niniejszego lub przepisy, wydane na jego podstawie;

2) nie stosuje się przy prowadzeniu robót budowlanych do przepisów rozporządzenia niniejszego lub przepisów, wydanych na jego podstawie;

3) nie stosuje się do zarządzeń władzy, wydanych na podstawie art. 338, 379 i 380, — podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych.

Jeżeli sprawca jest kierownikiem robót lub przedsiębiorcą, prowadzącym roboty budowlane, można w razie powtórnego skazania na karę pozbawienia wolności orzec nadto utratę prawa do wykonywania robót budowlanych lub kierowania nimi na czas, nieprzekraczający lat pięciu.

Art. 400. Kto wykracza przeciw przepisowi art. 377, podlega, jeżeli nie ma zastosowania art. 36 prawa o wykroczeniach, karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 401. Sprawy o przestępstwa, określone w rozporządzeniu niniejszym, należą do właściwości powiatowej władzy administracji ogólnej, a co do budynków i urządzeń, przewidzianych w art. 348, — do właściwości odpowiednich władz górniczych.

Art. 402. Niezależnie od ewentualnego pociągnięcia do odpowiedzialności karnej na podstawie art. 399 — 401, Minister Spraw Wewnętrznych może udzielać upomnień osobom, uprawnionym do kierowania robotami budowlanymi i do sporządzania projektów tych robót, gdy osoby te przy kierowaniu robotami budowlanymi lub przy sporządzaniu projektów:

a) nie stosują się do przepisów obowiązujących, bądź

b) nie stosują się do ogólnie uznanych zasad sztuki budowlanej, albo do zasad wiedzy technicznej.

W razie, gdy pomimo dwukrotnie udzielonych upomnień osoba uprawniona do kierowania robotami budowlanymi i do sporządzania projektów tych robót, ponownie dopuściła się naruszenia, określonego w ustępie pierwszym, albo gdy wskutek takiego naruszenia, popełnionego chociażby po raz pierwszy, zostało narażone na niebezpieczeństwo życie i zdrowie ludzkie, Minister Spraw Wewnętrznych może orzec odebranie na czas do lat trzech odnośnych uprawnień, przyczem może uzależnić ponowne udzielenie uprawnienia od złożenia egzaminu, przewidzianego w art. 361 ust. 1 pkt. c), albo od stwier-

dzenia praktycznej umiejętności fachowej przez komisję kwalifikacyjną (art. 368 ust. 5 i 6).

Decyzje, określone w ustępach poprzedzających, będą wydawane po wysłuchaniu opinii uczelni, instytucyj lub organizacji fachowych, które określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.”;

93) w art. 408 w pkt. 1) skreśla się wyrazy: „w miastach i uzdrowiskach, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej” oraz wyraz „przyległych”;

94) w art. 410:

w pkt. 1 skreśla się wyrazy: „w miastach”,

pkt. 5) otrzymuje brzmienie następujące:

„5) obowiązek udziału właścicieli działek w pokryciu kosztów zamiany trwałej lub utrwalonej nawierzchni ulic i placów na nawierzchnię z ulepszonego materiału, jak: kostka, klinkier, beton, asfalt i t. p.”;

w pkt. 6 na końcu skreśla się średnik i dodaje się wyrazy: „i obowiązek urządzenia w domach o więcej niż dwóch kondygnacjach na parterze skrzynek listowych dla doręczenia mieszkańcom korespondencji pocztowej”;

pkt. 10 otrzymuje brzmienie następujące:

„10) obowiązek uzyskiwania pozwolenia w sposób, przewidziany w art. 333 lub w art. 334 na wykonanie robót, niewymienionych odpowiednio w jednym z tych artykułów, obowiązek zgłaszania do właściwej władzy w sposób przewidziany w art. 335 robót, niewymienionych w tym artykule, i obowiązek wykonywania pod nadzorem technicznego kierownika robót, niewymienionych w art. 333.”;

w pkt. 12 na końcu dodaje się wyrazy: „oraz przy zatwierdzaniu planów parcelacji”;

na końcu kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się punkty 13), 14), 15), 16), 17) i 18) w brzmieniu następującem:

„13) obowiązek urządzania i utrzymywania na działkach skarp i rowów, potrzebnych ze względu na spadzistość lub odwodnienie terenu, i sposób ich urządzania oraz obowiązek urządzania i utrzymywania ogródków przed domami;

14) obowiązek urządzania w budynkach schronów przeciwgazowych, warunki, jakim te schrony powinny odpowiadać, i wogóle warunki, jakim powinny odpowiadać budynki ze względu na obronę przeciwlotniczą i przeciwgazową, wreszcie obowiązek i sposób urządzenia dzwonek alarmowych;

15) odmienne od określonych w art. 196 warunki, jakim powinny odpowiadać mury ogniochronne przy wznoszeniu przy granicy działek budynków szczytem do ulicy w dzielnicach istniejących, zabudowanych domami, położonemi w opisany sposób;

16) zmniejszenie do 21 cm przewidzianych w art. 237 i 300 odległości nieogniotrwałych konstrukcyjnych części od wewnętrznej powierzchni ścian kominów, z równoczesnem określeniem odpowiedniego sposobu oddzielenia tych konstrukcyj od kominów;

17) sposób wykonywania robót budowlanych, mogących narazić sąsiadów na uciążliwości z powodu hałasu, przykrych wyziewów i t. p.;

18) najmniejszą dopuszczalną odległość budynków od ulic i dróg.”;

95) w art. 415:

w ust. 1 w pkt. c) wyrazy: „osiedli, niewymienionych w punktach a) i b)” zastępuje się wyrazami: „miast, niewydziałonych z powiatowych związków samorządowych, i gmin wiejskich, niebędących uzdrowiskami, określonymi w pkt. b)”;

po ust. 1 dodaje się nowy ustęp 2 w brzmieniu następującem:

„Przepisy miejscowe o szerokości i urządzaniu ulic, dróg i placów komunikacyjnych wydaje Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Komunikacji.”;

96) w art. 416 dodaje się ustępy 2 i 3 w brzmieniu następującem:

„Minister Spraw Wewnętrznych może regulować w drodze rozporządzeń poszczególne zagadnienia z wśród wymienionych w art. 408 — 411.

Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Opieki Społecznej może wydawać w drodze rozporządzeń dla całego Państwa lub jego części ulgowe przepisy, policyjno - budowlane dla wsi, dopuszczające odchylenia od wymagań, zawartych w art. 264 — 316, oraz ulgowe przepisy dla obszarów rolnych, znajdujących się w granicach administracyjnych miast niewydziałonych z powiatowych związków samorządowych, dopuszczające odchylenia od wymagań, zawartych w art. 172 — 263.”.

Art. 2. Upoważnia się Ministra Spraw Wewnętrznych do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202), z uwzględnieniem zmian, wynikających z przepisów, wydanych do dnia ogłoszenia jednolitego tekstu.

Art. 3. Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej traci moc obowiązującą ustawa z dnia 14 marca 1932 r. o scalaniu działek budowlanych w m. Gdyni (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 301) oraz ustawa z dnia 28 stycznia 1932 r. o rejonach bezpieczeństwa przy wojskowych zakładach amunicyjnych oraz składach amunicji i materiałów wybuchowych (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 213).

Art. 4. Ustawa niniejsza obowiązuje na obszarze całego Państwa z wyjątkiem Województwa Śląskiego.

Art. 5. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami, tudzież innym ministrom, każdemu we właściwym mu zakresie działania.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z tem, że przepisy art. 1 pkt. 73), 78) i 79) wchodzi w życie z dniem 5 marca 1938 r., przepisy zaś pkt. 87) nowego ust. 2 — z dniem 5 marca 1939 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i
Minister Spraw Wewnętrznych:
Sławoj Składkowski

406.

USTAWA

z dnia 14 lipca 1936 r.

o zalesianiu niektórych nieużytków.

Art. 1. (1) Obowiązki zalesienia podlegają nieużytki, niestanowiące własności Państwa, których zalesienie potrzebne jest:

- 1) do zabezpieczenia gruntów przed zmywaniem i wyjąłowieniem, powstrzymania usuwania się ziemi i kamieni, przeszkodzenia tworzeniu się dzikich potoków, obrywaniu skał i spadkowi lawin,
- 2) do uchronienia brzegów wód przed obrywaniem się, a źródeł przed zasypywaniem,
- 3) do przeszkodzenia powstawaniu albo rozszerzaniu się piasków lotnych lub parów.

(2) Nadto Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych zarządzać zalesienie nieużytków, jeżeli wymaga tego interes obrony Państwa.

Art. 2. (1) Wydział powiatowy po zasięgnięciu opinii izby rolniczej opracowuje w granicach swoich możliwości finansowych roczny plan prac zalesieniowych. Zalesienia uzupełniające na gruntach już zalesionych winny być objęte planem prac zalesieniowych lat następnych.

(2) Plan prac zalesieniowych wyłożony będzie na przeciąg miesiąca do publicznej wiadomości w zarządzie gminy, na której obszarze mają być prowadzone prace zalesieniowe. O terminie i miejscu wyłożenia planu zarząd gminy zawiadomi interesowanych właścicieli gruntów zgodnie z przepisami o postępowaniu administracyjnym. Osobom tym służy prawo zgłaszania sprzeciwów co do tego, że grunt ich niesłusznie zaliczono do nieużytków, podlegających obowiązkowi zalesienia, jak również co do tego, że z planu prac zalesieniowych wynikają dla nich zbyt duże obciążenia w zakresie dostarczenia robocizny. Sprzeciw należy zgłosić w zarządzie gminy do protokołu lub na piśmie wraz z uzasadnieniem, najpóźniej w dniu upływu terminu wyłożenia planu.

Art. 3. (1) Plan prac zalesieniowych zatwierdza wojewoda, który jednocześnie rozstrzyga zgłoszone sprzeciwy. Wojewoda uprawniony jest do wprowadzenia zmian w złożonym do zatwierdzenia planie.

(2) Decyzja o zatwierdzeniu planu prac zalesieniowych, jak również decyzje, rozstrzygające sprzeciwy, są ostateczne.

Art. 4. (1) Zatwierdzony plan prac zalesieniowych wykonywa wydział powiatowy, który także dostarcza wszelkich materiałów, potrzebnych do prowadzenia prac zalesieniowych.

(2) Obowiązek dostarczenia robocizny ciąży na właścicielach nieużytków; w przypadkach, gdy właścicielem zalesianego nieużytku jest gmina lub gromada, obowiązek dostarczenia robocizny ciąży na członkach tejże gminy lub gromady, stosownie do przepisów o świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne.

Art. 5. (1) Nadzór fachowy nad pracami zalesieniowymi sprawuje wojewoda, który jednak może wykonywanie tego nadzoru przekazać izbie rolniczej.

(2) Nadzór nad wykonaniem zatwierdzonego planu prac zalesieniowych należy do wojewody.

Art. 6. (1) W ciągu lat 50 od końca roku, w którym przeprowadzono zalesienie w myśl przepisów niniejszej ustawy, nie opłaca się od zalesionego gruntu państwowego podatku gruntowego i na nim opartych danin samorządowych. Poniesione przez właścicieli koszty zalesienia tych gruntów będą potrącać od dochodu podatkowego w rozumieniu prawa o państwowym podatku dochodowym.

(2) Grunty, zalesione na podstawie przepisów ustawy niniejszej, są gruntami leśnymi w rozumieniu przepisów o ochronie lasów, niestanowiących własności Państwa.

(3) Kto niszczy roślinność lub uszkadza urządzenia ochronne, zaprowadzone przy zalesieniu nieużytków w myśl przepisów ustawy niniejszej, podlega w drodze administracyjnej karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 zł albo obu tym karom łącznie.

Art. 7. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 8. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*